

Китоби Дониёл — рақами яксаду чилу ҳашт

Кушодани Чадвалҳои Нубувватӣ: Рӯёи Ҷабакқук ва Хоби Миллер

Jeff Pippenger

2024-03-20

Афзоиши дониш, ки рӯёи дарёи Улай онро ифода мекунад, ҳамон чизест, ки дар ниҳоят бар ду лавҳи Ҷабакқук навишта шуд.

«Дар миёни нубувватҳое, ки онҳо онҳоро ба замони омадани дуюм татбиқ мекарданд, таълимоте низ бофта шуда буд, ки махсусан ба ҳолати номуайяни ва изтиробии онҳо мутобиқ буд ва онҳоро ташвиқ менамуд, ки дар имон бо сабр интизор бошанд, зеро он чи акнун барои фаҳмиши онҳо торик буд, дар вақти муносиб равшан мегардид.

Дар миёни ин нубувватҳо нубуввати Ҷабакқук 2:1–4 низ буд: «Бар посбонии худ меистам, ва бар бурҷ қарор мегирам, ва нигоҳ хоҳам кард, то бубинам, ки Ё ба ман чӣ хоҳад гуфт, ва ҳангоми маломат шуданам чӣ ҷавоб хоҳам дод. Ва Худованд ба ман ҷавоб дода, гуфт: Рӯёро бинавис ва онро бар лавҳҳо равшан кун, то хонанда онро давида бихонад. Зеро рӯё ҳанӯз барои вақти муайян аст, вале дар анҷом сухан хоҳад гуфт ва дурӯғ нахоҳад буд; агарчи дер намояд, онро мунтазир бош, зеро ки он ҳатман хоҳад омад, таъхир нахоҳад кард. Инак, чони касе ки мағрур шудааст, дар ӯ рост нест; аммо одил ба имони худ зиндагӣ хоҳад кард».

“Ҳанӯз дар соли 1842 он роҳнамое, ки дар ин нубувват дода шудааст — «рӯёро бинавис ва онро бар лавҳҳо равшан гардон, то ҳар кӣ онро бихонад, битавонад бишитобад», — ба Чарлз Фитч фикри таҳияи чадвали нубувватиро бахшид, то рӯёҳои Дониёл ва Ваҳиро шарҳ диҳад. Нашри ин чадвал ҳамчун иҷроии амре, ки ба Ҷабакқук дода шуда буд, ба назар гирифта мешуд. Аммо он вақт ҳеҷ кас пай набурд, ки дар ҳамон нубувват таъхири зоҳирӣ дар иҷроии рӯё — вақти даранг — низ нишон дода шудааст. Пас аз ноумедӣ, ин оят аҳамияти бисёр амиқ пайдо кард: «Зеро ки рӯё ҳанӯз барои вақти муайян аст, ва дар охир сухан хоҳад гуфт ва дурӯғ нахоҳад буд; агарчи даранг кунад, онро интизор шав, зеро ки ҳатман хоҳад омад, дер нахоҳад кард.... Одил бо имони худ зиндагӣ хоҳад кард». Муборизаи Бузург, 391, 392.

Ду лавҳи Ҷабакқук, аз лиҳози нубувватӣ, ду шоҳид мебошанд. Мувофиқи Китоби Муқаддас, барои собит кардани ҳақиқат бояд ду шоҳид оварда шаванд.

Вале агар туро нашунад, бо худ як ё ду нафари дигарро бигир, то ки ба даҳони ду ё се шоҳид ҳар сухан устувор гардад. Матто 8:16.

Ҳангоме ки ду чадвали Ҷабакқук (чадвалҳои пешоҳангони солҳои 1843 ва 1850) бар якдигар гузошта мешаванд, онҳо ҳақоикеро, ки «гавҳарҳо»-и хоби Миллер буданд, тасдиқ менамоянд. Хатоии соли 1843, ки бар чадвали аввал ифода ёфтааст, ҳангоме ки бо чадвали дуюм барҳамниҳод мешавад, «вақти таъхир»-и рӯёро барқарор месозад. Миллер (посбони рамзии он таърих) пурсид, ки ӯ дар вақти баҳси таърихи худ чӣ бояд бигӯяд.

Ман бар бурчи посбонии худ хоҳам истод, ва бар манора қарор хоҳам гирифт, ва назар хоҳам кард, то бубинам, ки Ў ба ман чӣ хоҳад гуфт, ва ҳангоме ки сарзаниш ёбам, чӣ ҷавоб хоҳам дод. Ҳабаққук 2:1.

Худованд ба Миллер фармуд, ки рӯёро бинависад, ва ӯ дар хоби худ сандукчаеро, ки рӯё дар он нигоҳ дошта мешуд, бар рӯи мизе дар миёнаи ҳучраи худ гузошт.

Ва Худованд ба ман ҷавоб дода, гуфт: «Рӯёро бинавис, ва онро бар лавҳаҳо равшан гардон, то ҳар кӣ онро бихонад, бидавад». Ҳабаққук 2:2.

Пас ҷадвалҳо вақти таъхир ва аввалин ноумедиро муайян мекунам.

Зеро рӯё барои вақти муайяншуда ҳанӯз аст, вале дар интиҳо он сухан хоҳад гуфт ва дурӯғ нахоҳад буд; агарчи дар таъхир монад, онро мунтазир бош; зеро он яқинан хоҳад омад, таъхир нахоҳад кард. Ҳабаққук 2:3.

Сипас он ду гурӯҳе, ки бар асоси афзоиши дониш зоҳир мегарданд, тасвир мешаванд.

Инак, ҷони касе ки такаббур кардааст, дар вай рост нест; аммо одил ба имони худ зиндагӣ хоҳад кард. Ҳабаққук 2:4.

Ду гурӯҳи парастандагон тавассути раванди озмоише, ки дар боби дувоздахуми Дониёл зикр шудааст, ошкор мегарданд.

Ва ӯ гуфт: «Роҳи худро пеш гир, эй Дониёл; зеро ин суханон то вақти поён баста ва мӯҳр зада шудаанд. Бисёре пок хоҳанд шуд, сафед гардонида хоҳанд шуд ва озмуда хоҳанд шуд; вале шарирон шарорат хоҳанд кард; ва ҳеҷ яке аз шарирон нахоҳад фаҳмид; аммо хирадмандон хоҳанд фаҳмид». Дониёл 12:9, 10.

«доноён»-и Дониёл ҳамон бокирағони донои Матто боби бисту панҷ мебошанд, ки бо имон сафед карда шуданд; ва шарирон ҳамон бокирағони нодон буданд, ки бо такаббур боло бардошта шуданд. Дар анҷоми хоби Миллер, ҷавохирот рамзи равшан дар масали даҳ бокира аст, ки ҳамон паём буд.

«Вақте мо паёмхоро, ки Ў ба мо мефиристад, қабул намекунем, Худоро беҳурмат месозем. Ба ин тартиб мо он равшани тиллоиро, ки Ў меҳост ба ҷонҳои мо бирезад, то ба онҳое ки дар торикӣ ҳастанд расонида шавад, рад мекунем. Ҳангоме ки нидо садо диҳад: “Инак, домод меояд; берун оед, то ӯро пешвоз гиред”, онҳое ки равшани муқаддасро қабул накардаанд ва файзи Масеҳро дар дилҳои худ азиз надоштаанд, мисли бокирағони нодон хоҳанд ёфт, ки барои пешвози Худованди худ омода нестанд. Онҳо дар худ қудрате надоранд, ки он равшанро ба даст оваранд, ва ҳаёти онҳо барбод меравад». Review and Herald, July 20, 1897.

Ҷавохироти Миллер дар рӯзҳои охир даҳ баробар равшантар медурахшиданд, ва ҳам адади даҳ рамзи озмоиш аст, ҳам нур. Дар рӯзҳои охир, ки дар анҷоми хоби Миллер таҷассум ёфтаанд, нури ҳақиқат, ки бар лавҳаҳои Ҳабаққук тасвир шудааст, паёми озмоишро ба вучуд меорад, ки дар масали даҳ бокира ҳамон паёми озмоиши Нидои Нимашаб аст. Он раванди озмоиш такрори раванди озмоиши таърихи миллерӣ мебошад, зеро масали даҳ

бокира дар рӯзҳои охир то ҳарфи охири такрор мешавад.

«Маро бисёр вақт ба масали даҳ бокира ишора мекунанд, ки панҷ нафари онҳо доно буданд, ва панҷ нафар — нодон. Ин масал ба ҳарфи охиринаш иҷро шудааст ва хоҳад шуд, зеро он ба ҳамин замон татбиқи махсус дорад ва, мисли паёми фариштаи сеюм, иҷро шудааст ва то анҷоми замон ҳақиқати ҳозира боқӣ хоҳад монд». *Review and Herald*, August 19, 1890.

Таҷрибаи вақти таъхир айнан, ҳарф ба ҳарф, дар поёни ҳоби Миллер такрор мегардид, ва он гоҳ ҷавохироти ӯ даҳ баробар дурахшонтар аз офтоб медурахшид; ба ҳамин тарз муайян мегардад, ки ҷавохирот озмоиши ниҳониро дар масали даҳ бокира ифода мекунад. Даҳ рамзи озмоиш аст, ва дар охири даҳ рӯз Дониёл ва он се ҷавонмарди шоиста ба назар зеботар ва фарбеҳтар аз онҳое буданд, ки аз ғизои Бобил меҳӯрданд. Мағруроне, ки дар Ҳабаққук на бо имон, балки бо гумони худ зиндагӣ мекарданд, хислати Бобилро инкишоф доданд. Дар таърихи миллериён онҳо духтарони Бобил гардиданд, ва дар Ҳабаққук папагӣ барои муайян намудани хислати онҳо ба кор бурда мешавад.

Инак, ҷони вай, ки мағрурона боло бардошта шудааст, дар даруни вай рост нест; аммо одил бо имони худ зиндагӣ хоҳад кард. Бале, низ азбаски вай бо шароб хиёнат мекунад, марди мағрур аст ва дар хона наместонад; ҳирси худро мисли дӯзах васеъ мегардонад, ва мисли марг аст, ва сер намешавад, балки ҳамаи халқҳоро назди худ гирд меоварад, ва ҳамаи қавмҳоро барои худ ҷамъ мекунад. Оё ҳамаи инҳо бар зидди вай масал нахоҳанд овард, ва зарбулмасали тамасхуромезе нахоҳанд гуфт, ва нахоҳанд гуфт: Вой бар ҳоли он ки он чиро, ки аз он ӯ нест, афзун мекунад! То ба кай? Ва бар ҳоли он ки худро бо гили ғафс бор мекунад! Оё ногаҳон онҳое, ки туро хоҳанд газид, барнахоҳанд хост, ва онҳое, ки туро ба ларза хоҳанд овард, бедор нахоҳанд шуд? Ва ту барои онҳо ғанимат хоҳӣ шуд. Азбаски ту халқҳои бисёрро тороч кардай, тамоми бақияи қавмҳо туро тороч хоҳанд кард; ба сабаби хуни одамон ва барои зӯроварии замин, шаҳр ва ҳамаи сокинони он. Ҳабаққук 2:4–8.

Раванди санҷише, ки бар бокирагони Матто бисту панҷ оварда мешавад, синфе аз парастандагонро ба вучуд меоварад, ки хислати подшоҳи шимол (папароият)-ро инкишоф додаанд, ки ҳамон қудратест, ки «бисёр халқҳоро ғорат кард».

Чунин мегӯяд Худованд: «Инак, қавме аз кишвари шимол меояд, ва халқи бузурге аз канорҳои замин барангехта хоҳад шуд. Онҳо камон ва найза ба даст хоҳанд гирифт; бераҳманд ва раҳме надоранд; овозашон мисли баҳр ғурунчида садо медиҳад; ва бар аспҳо савор мешаванд, ҳамчун мардони ҷангӣ бар зидди ту, эй духтари Сион, саф ороста. Мо овозаи онро шунидем: дастҳоямон сушт гардид; изтироб моро фаро гирифт, ва дард, мисли дарди зани зоянда. Ба саҳро берун маравед, ва ба роҳ қадам манзанед; зеро шамшери душман ва даҳшат аз ҳар тараф ҳозир аст. Эй духтари қавми ман, палос бибанд ва дар хокистар ғел зан; барои худ мотаме, чун барои писари ягона, барпо намо, нолаи талхтарине; зеро ғоратгар ногаҳон бар мо хоҳад омад». Ирмийё 6:22–26.

Ду синфи Ҳабаққук инҳоянд: онҳое ки бо имон сафед карда мешаванд, ва онҳое ки таълимоти Бобилро хӯрданд ва нӯшиданд. Онҳое ки дар рӯзҳои охири ҳоби Миллер, ки

ҳамчун бокираҳо муаррифӣ шудаанд, ё ҳислати Масеҳро инкишоф медиҳанд ва ба ин васила мӯҳри Худоро қабул мекунанд, ё ҳислати папагиро инкишоф медиҳанд ва нишони ҳайвонро қабул мекунанд.

«Вакт фаро расидааст, ки нури ҳақиқӣ дар миёни торикии ахлоқӣ битобад. Паёми фариштаи сеюм ба ҷаҳон фиристода шудааст, то одамонро ҳушдор диҳад, ки нишони ҳайвон ё сурати ўро бар пешониҳои худ ё бар дастҳои худ қабул накунанд. Қабул кардани ин нишон маънои онро дорад, ки инсон ба ҳамон қарор биёяд, ки ҳайвон кардааст, ва ҳамон ақидаҳоро тарғиб намояд, дар муқобилияти ошкор ба каломи Худо. Дар бораи ҳамаи онҳое ки ин нишонро қабул мекунанд, Худо мегӯяд: “Ҳамон кас аз майи ғазаби Худо хоҳад нӯшид, ки беомехта дар ҷоми хашми Ў рехта шудааст; ва ў дар ҳузури фариштагони муқаддас ва дар ҳузури Барра бо оташ ва кибрит азоб дода хоҳад шуд.”» Review and Herald, July 13, 1897.

Бокирагоне, ки шароби Бобилро менӯшанд, дар ниҳоят шароби ғазаби Худоро хоҳанд нӯшид. Дар китоби Ишаё, мастони Эфроим мастии кӯронаи худро бо чаппа гардонидани ҳама чиз ошкор месозанд, ва он амал бояд ҳамчун «гили кулолгар» ба ҳисоб оварда шавад.

Муайян сохтани «рӯзмарра» ҳамчун рамзи Масеҳ, ҳақиқати «рӯзмарра»-ро чаппа мегардонад, зеро «рӯзмарра» рамзи шайтонӣ аст. Муайянкунии Миллер, ки «рӯзмарра» бутпарастӣ аст, мустақиман бар ҷадвалҳои Ҳабаккук ифода ёфтааст. Кашфи Миллер дар бораи он порча аз Таслӯникиён, ки ба ў имкон дод дарк кунад, ки ин бутпарастӣ буд, ки «дур гирифта шуд», то «марди гуноҳ», ки дар маъбади Худо менишинад, ошкор гардад, ҳақиқати асосиест, ки дар 2 Таслӯникиён, боби ду, ҷойгир аст.

«Ман хонданро идома додам ва ғайр аз Дониёл ҳеҷ мавриди дигареро, ки дар он ин [рӯзона] ёфт шавад, пайдо карда натавонистам. Пас ман [бо ёрии як конкорданс] он калимаҳоро, ки бо он вобаста буданд, гирифтам: “дур кунад”; ў рӯзонро дур хоҳад кард; “аз замоне ки рӯзона дур карда шавад”, ва ғайра. Ман хонданро идома додам ва гумон кардам, ки бар ин матн ҳеҷ нуре нахоҳам ёфт; ниҳоят ба 2 Таслӯникиён 2:7, 8 расидам. “Зеро сирри шарорат аллакай амал мекунад; фақат он касе ки ҳоло бозмедорад, бозмедорад, то даме ки аз миён гирифта шавад, ва он гоҳ он шарир ошкор хоҳад шуд”, ва ғайра. Ва вақте ки ба он матн расидам, оҳ, чӣ қадар равшан ва пурҷалол ҳақиқат намудор шуд! Ана он қост! Ин аст рӯзона! Хуб, акнун, Павлус аз “он касе ки ҳоло бозмедорад”, ё монез мешавад, чӣ маънӣ дорад? Аз “марди гуноҳ” ва “шарир” папизм дар назар аст. Хуб, пас, он чӣ аст, ки ошкор шудани папизмро бозмедорад? Албатта, бутпарастист; пас, “рӯзона” бояд бутпарастӣ маъно диҳад».—William Miller, Second Advent Manual, page 66.” Advent Review and Sabbath Herald, January 6, 1853.

Маънои «ҳаррӯза» дар Таслӯникиён, ки Миллер онро кашф кард, ҳақиқати асосии ин порча мебошад. Вақте ки Павлус онҳоро муайян мекунад, ки ҳақиқатро дӯст намендоранд ва бинобар ин фиреби сахтро қабул хоҳанд кард, ў, бешубҳа, нафрати ҳақиқатро ба маънои умумӣ муайян мекунад, аммо ҳақиқате, ки бевосита дар ин порча ба он ишора шудааст, ин аст, ки «ҳаррӯза» Руми бутпарастро ифода менамояд.

Чароғи бадан чашм аст; пас, агар чашми ту соф бошад, тамоми бадани ту пур аз нур хоҳад буд. Аммо агар чашми ту бад бошад, тамоми бадани ту пур аз зулмот хоҳад буд. Пас, агар нуре ки дар туст зулмот бошад, он зулмот чӣ андоза бузург аст! Ҳеч кас наметавонад ба ду хоҷа хизмат кунад; зеро ё аз яке нафрат карда, дигареро дӯст хоҳад дошт; ё ба яке дил хоҳад басту дигареро хор хоҳад шумурд. Шумо наметавонед ба Худо ва мамӯн хизмат кунед. Матто 6:22–24.

Танҳо муҳаббат ба ҳақиқат ҳаст, ё нафрат ба ҳақиқат. Ҳеч мавқеи миёна вучуд надорад. Гумроҳии қавие, ки бар бокираҳои нодони Матто бисту панҷ меояд, бар рад кардани онҳо нури ҷавохироти Миллер, ки озмоиши ниҳоиро намояндагӣ мекунад, асос ёфтааст. Озмоиши ниҳии Исроили қадим озмоиши даҳуми онҳо буд, ва ҷавохироти Миллер дар айёми охир даҳ бор равшантар меурахшанд. Рамзи рад кардани ҷавохироти Миллер «қурбонии доимӣ» аст, ки мастони Эфроим онро дар насли сеюми адвентизм чаппа гардониданд. «Қурбонии доимӣ» рамзи шайтонӣ барои бутпарастист. Мастон ҷавохироти қалбакиеро ворид карданд, ки онро аз протестантизми муртад оварда буданд ва «қурбонии доимӣ»-ро ҳамчун рамзи Масеҳ муаррифӣ мекунад.

Фаҳмиши Миллер дар бораи ҷавохироти худ бо таърихе, ки дар он бархезонда шуда буд, маҳдуд мегардид. Бо итминони он ки Омадани Дуюм воқеаи навбатии нубувватӣ буд, захми марговари папагарӣ дар соли 1798 метавонист танҳо намояндаи подшоҳии ҷаҳорум ва ниҳии заминии Дониёл 2 бошад. Миллер ҳамчунин дар фаҳмиши худ оид ба «рӯзона» маҳдуд буд, зеро шаҳодати ӯ ин аст, ки ба воситаи ваҳй ӯ ба усули муайяни омӯзиш роҳнамоӣ гардид, ки дар он изҳор дошт: ӯ аз Китоби Муқаддаси худ, Concordance-и Cruden истифода мебард ва баъзе рӯзномаҳо мехонд. Қарори ӯ барои омӯзиш ба он тарз, танҳо ба зеҳни ӯ омада буд.

«Дар тӯли он дуvozдах соли ман деист будам, ҳар гуна таъриххоеро, ки метавонистам пайдо кунам, мехондам; аммо акнун Китоби Муқаддасро дӯст медоштам: он дар бораи Исо таълим медод! Аммо боз ҳам қисми зиёде аз Китоби Муқаддас барои ман торик буд. Дар соли 1818 ё 19, ҳангоме ки бо як дӯстам, ки ба диданаш рафта будам ва маро аз замоне ки деист будам мешинохт ва [шунда] буд, ки ман сухан мегӯям, суҳбат мекардам, ӯ ба таври басо пурмаъно пурсид: “Дар бораи ин оят ва он оят чӣ фикр дорӣ?” ва ба он оятҳои пешинае ишора мекард, ки ман ҳангоми деист буданам ба онҳо эътироз мекардам. Ман фаҳмидам, ки ӯ чӣ дар назар дорад, ва посух додам: —Агар ба ман вақт диҳӣ, ба ту мегӯям, ки маънии онҳо чист. “Чанд вақт мехоҳӣ?” Намедонам, аммо мегӯям, —ҷавоб додам ман, зеро бовар карда наметавонистам, ки Худо ваҳйе дода бошад, ки фаҳмида нашавад. Пас ман тасмим гирифтам Китоби Муқаддасро омӯзам, бо ин бовар ки метавонам бифаҳмам, ки Рӯҳулқудс чӣ маънӣ доштааст. Аммо ҳанӯз ҳамин ки ин қарорро гирифта будам, ин фикр ба сарам омад: —“Фарз кун, ки порчае пайдо кунӣ, ки онро фаҳмида натавонӣ, чӣ хоҳӣ кард?” Он гоҳ ин тарзи омӯхтани Китоби Муқаддас ба хотирам омад: —Калимаҳои чунин порчаҳоро мегирам, онҳоро дар саросари Китоби Муқаддас пайгирӣ мекунам ва ба ин роҳ маънии онҳоро меёбам. Ман “Concordance”-и Круденро доштам, ки ба гумонам беҳтарин дар ҷаҳон аст; пас онро бо Китоби Муқаддасам гирифта, назди мизи кориам нишастам, ва ғайр аз андаке рӯзномаҳо

дигар ҳеч чиз нахондам, зеро саҳт қасд доштам бифаҳмам, ки Китоби Муқаддасам чӣ маънӣ дорад. Аполлос Ҳейл, The Second Advent Manual, 65.»

Гавҳарҳои Миллер на танҳо ба василаи усули тадқиқи ӯ шинохта шуданд, балки ҳамчунин ба воситаи ваҳии мустақим аз ҷониби Худо.

«Худо фариштаи Худро фиристод, то бар дили як деҳконе таъсир расонад, ки ба Китоби Муқаддас имон набошад, то ӯро водор намояд, ки нубувватҳоро таҳқиқ кунад.

Фариштагони Худо такроран ба он баргузида ташриф меоварданд, то тафаккури ӯро роҳнамоӣ намоянд ва нубувватҳоро, ки ҳамеша барои қавми Худо торик буданд, бар фаҳми ӯ бикшоянд. Оғози занҷири ҳақиқат ба ӯ дода шуд, ва ӯ ҳидоят ёфт, ки пайванде пас аз пайванди дигарро ҷустуҷӯ кунад, то он даме ки бо ҳайрат ва таҳсин ба Каломи Худо назар афканд. Ӯ дар он ҷо занҷири комили ҳақиқатро дид. Он Каломе, ки ӯ онро беилҳом мепиндошт, акнун бо тамоми ҳусн ва ҷалоли худ пеши назари ӯ кушода шуд. Ӯ дид, ки як қисми Навиштаҳо қисми дигарашро шарҳ медиҳад, ва ҳангоме ки як порча барои фаҳми ӯ баста буд, дар қисми дигари Калом он чизро меёфт, ки онро тавзеҳ меод. Ӯ Каломи муқаддаси Худро бо шодӣ ва бо амиқтарин эҳтиром ва ҳайбат қабул мекард». Навиштаҳои аввалин, 230.

Вақте ки хоҳар Уайт мегӯяд, ки «Худо фариштаи Худро» назди Миллер фиристод, ин нишон медиҳад, ки Ҷабраил ҳамон фариштае буд, ки назди Миллер фиристода шуд, зеро «фариштаи Ӯ» таъбирест, ки ба Ҷабраил нисбат дода мешавад.

«Суханони фаришта: “Ман Ҷабраил ҳастам, ки дар ҳузури Худо меистам”, нишон медиҳанд, ки ӯ дар дарборҳои осмонӣ макоми волои шараф дорад. Вақте ки ӯ бо паёме назди Дониёл омад, гуфт: “Ва ҳеч касе нест, ки дар ин корҳо бо ман устувор бошад, ҷуз Микоил [Масеҳ], мири шумо.” Дониёл 10:21. Дар бораи Ҷабраил Навотдиханда дар Ваҳй сухан ронда, мегӯяд, ки “Ӯ онро ба воситаи фариштаи Худ ба бандои Худ Юҳанно фиристода, баён намуд.” Ваҳй 1:1». Орзуи асрҳо, 99.

Ҷабраил ва фариштагони дигар «фиқри» Миллерро роҳнамоӣ карданд ва «фаҳмиши ӯро ба нубувватҳое кушоданд, ки ҳамеша барои қавми Худо торик буданд». Паёми ӯ на танҳо тавассути усули омӯзиши ӯ ташаккул ёфт, балки инчунин ба василаи ваҳии Илоҳӣ. Худи усуле, ки ӯ барои омӯзиши Китоби Муқаддас ба кор бурд, ба зеҳни ӯ омад. Вақте ки Худо ҳақиқатро ба зеҳни мо меоварад, ин ваҳии Илоҳӣ аст, бар ҳилофи он ки инсон тавассути раванди дуруст тақсим кардани Китоби Муқаддас ба ҳақиқат бирасад. Миллер ҳар ду роҳро ба кор бурд, аммо ваҳии Илоҳӣ қисми он буд, ки ҷи гуна Миллер мавзӯи «доимӣ»-ро фаҳмид.

Миллер тағйирёбии чинсиятро дар Дониёл боби ҳашт, оятҳои нӯҳ то дувоздаҳ, дарк намекард, зеро ҳама чизе ки ӯ дошт, танҳо Китоби Муқаддас ва мувофиқаноме буд, ки аз ҳар гуна маълумот дар бораи забонҳои Китоби Муқаддас ҳолӣ буд. Ӯ фарқияти байни «sur» ва «rum»-ро, ки ҳар ду ба «дур кардан» тарҷума мешаванд, намедид. Ӯ ҳамчунин фарқияти байни «miqdash» ва «qodesh»-ро, ки ҳар ду ба «мақдис» тарҷума мешаванд, намедид.

Ў ҳақиқати калимаи «tamid»-ро, ки дар Китоби Муқаддас яксаду чор маротиба ёфт мешавад, наметид. Ҳақиқате, ки ӯ наметавонист бубинад (ва ин ҳамон ҳақиқатест, ки ӯ воқеан дид), ин буд, ки аз миёни яксаду чаҳор мавриде, ки калимаи ибронии «tamid» дар Китоби Муқаддас истифода шудааст, танҳо дар китоби Дониёл калимаи ибронии «tamid» ҳамчун исм ба кор рафтааст. «Tamid» калимаи ибронист, ки маънои «доимӣ»-ро дорад ва дар китоби Дониёл ҳамчун «рӯзона» тарҷума шудааст.

Танҳо дар китоби Дониёл ин калима ҳамчун исм ба кор рафтааст, ва дар наваду нӯх мавриди дигар он ҳамчун зарф истифода шудааст. Аз ин сабаб, вақте ки тарҷумонҳои Китоби Муқаддаси King James бо он рӯ ба рӯ шуданд, ки Дониёл ин калимаро панҷ бор ҳамчун исм истифода бурдааст, дар ҳоле ки ҳамаи дигар нависандагони Китоби Муқаддас он калимаро наваду нӯх бор ҳамчун зарф истифода карда буданд, онҳо бо вазни далелҳо маҷбур шуданд, ки истифодаи ин калимаро аз ҷониби Дониёл ҳамчун исм «ислоҳ» кунанд. Барои «ислоҳ» кардани Дониёл, онҳо калимаи «қурбонӣ»-ро ба он калима илова карданд ва ба ин тартиб исмро ба зарф табдил доданд. Ва сипас, барои ислоҳ кардани тарҷумонҳо, Эллен Уайт илҳом ёфт, ки сабт кунад: ӯ «дар бораи “Daily” дидам, ки калимаи “sacrifice” аз ҷониби ҳикмати инсон илова шудааст ва ба матн тааллуқ надорад; ва ки Худованд фаҳмиши дурусти онро ба касоне дод, ки нидои соати довариро эълон карданд.»

Миллер, тибқи шаҳодати худ, мекӯшид, ки «ҳамешагӣ»-ро фаҳмад, ки онро дар ниҳоят дар 2 Таслӯникиён дарк кард. Аммо ҳамчунин, тибқи шаҳодати худ ӯ, ҳангоме ки барои фаҳмидани як калима талош мекард, ӯ ҳар ҷойеро, ки он калима дар он истифода шуда буд, баррасӣ менамуд, ва он калима дар Китоби Муқаддас боз наваду нӯх бори дигар низ истифода шудааст. Бо вучуди ин, шаҳодати ӯ дар бораи «ҳамешагӣ» чунин аст, ки ӯ онро дар ҳеҷ ҷо ҷуз дар китоби Дониёл наёфт, вақте ки гуфт: «Ман хонданро идома додам, ва ҳеҷ мавриди дигареро, ки он [ҳамешагӣ] дар он ёфт шавад, ҷуз дар Дониёл, пайдо карда натавонистам». Миллер ба он ҷавохирот на танҳо бо усули омӯзиши худ, балки ҳамчунин бо ваҳйи илоҳӣ, ки тавассути хизмати фариштагон ба ӯ дода шуда буд, роҳнамоӣ гардид.

Бинобар ин, фаҳмиши ӯ дар бораи «ҳамешагӣ» дуруст буд, аммо маҳдуд. Ӯ наметавонист дарк кунад, ки аз панҷ боре ки «ҳамешагӣ» дар китоби Дониёл зикр шудааст, яке аз он се боре ки «ҳамешагӣ» «ғирифта мешавад», маъное дигар аз ду бори дигарро ифода мекунад. Як бор «ҳамешагӣ» бо калимаи ибрии «gim» омадааст, ва ду бори дигар он бо калимаи ибрии «sur» истифода шудааст. Ҳар ду калима ба маънои ғирифта шудан тарҷума шудаанд, аммо «gim» дар Дониёл, боби ҳаштум, ояти ёздаҳум, маънои боло бардоштан ва ҷалол доданро дорад, ва дар боби ёздаҳум, ояти сию як, ва боби дувоздаҳум, ояти ёздаҳум, калимаи «sur» маънои дур карданро дорад.

Илоҳиётшиносоне, ки аз ғизои Бобил меҳӯранду менӯшанд, баҳс мекунанд, ки хоҳ ҷизе бардошта шавад ва хоҳ ҷизе боло бурда шавад, ҳар ду навъ аз дур карданро ифода мекунанд; бинобар ин, ҳар ду калима бояд дорои як маъно фаҳмида шаванд. Онҳо баҳс мекунанд, ки се мавриди «ҳаррӯза» чун «ғирифта мешавад» ҳамеша маънои дур карданро дорад, ва бо ин онҳо нишон медиҳанд, ки Дониёл дар интиҳоби калимаҳояш бепарво будааст. Онҳо инро ошкоро намегӯянд, аммо ба тариқи истинбот таълим медиҳанд, ки

Дониёл бояд дар ҳар се маврид калимаи «sur»-ро ба кор мебурд, зеро, ба гуфтаи илоҳиётшиносон, ӯ гӯё ҳар боре ки «ҳаррӯза» «гирифта мешуд», як чизро дар назар дошт.

Онҳо ҳамин амалро бо вожаҳои «miqdash» ва «qodesh» низ мекунанд, ки ҳар ду дар оятҳои ёздаҳ то чордаҳи боби ҳашт ҳамчун «мақдис» тарҷума шудаанд. Дар ҳар мавриди зикри «мақдис» дар он чор оят, онҳо исрор меварзанд, ки ҳамаи онҳо мақдиси Худоро ифода мекунанд. Боз ҳам аз роҳи истинбот, Дониёл мебоист дар ҳар се маврид танҳо «qodesh»-ро ба кор мебурд ва дар ояти ёздаҳ «miqdash»-ро истифода намекард. Миллер ин тафовутро миёни он вожаҳо дарк намекард, аммо илоҳиётшиносони муосир онро дарк мекунанд, ва ҳангоме ки онро дарк мекунанд, исрор меварзанд, ки ҳеҷ тафовуте набояд эътироф гардад. Аммо Миллер, ки тафовутҳои миёни ин вожаҳо дарк намекард, ба фаҳмише расид, ки муҳолифи фаҳмиши илоҳиётшиносони муосир буд.

Воқеият ин аст, ки Дониёл нависандаи бодикқат буд, ки забони ибриро медонист ва нисбат ба ҳамаи дигар хирадмандони Бобил даҳ баробар донотар шумурда мешуд. Агар касе истифодаи дурусти забони ибриро медонист ва медонист, ки он дар ҳамон таърихи мушаххас чӣ гуна бояд дуруст ифода гардад, он Дониёл буд. Агар Дониёл калимаҳои гуногунро ба кор бурда бошад, ин аз он сабаб буд, ки онҳо барои расонидани маъноҳои гуногун пешбинӣ шуда буданд, ки ӯ қасдан меҳост онҳоро ифода намояд. Вақте ки истифодаи фарқкунандаи Дониёл аз калимаҳое, ки ба «мақдис» ё ба «дур қардан» тарҷума шудаанд, эътироф карда мешавад, онҳо фаҳмиши Миллерро дар бораи «ҳамешагӣ» тасдиқ менамоянд, ки Миллер онро маҳз дар ҳамон порчае дарк карда буд, ки Павлус дар он муайян месозад, ки ононе ки аз ҳақиқат нафратдоранд, маҳкум ба пазируфтани гумроҳии қавӣ ҳастанд.

Онҳое ки аз ростӣ нафратдоранд ва ба дурӯғе имон меоваранд, ки гумроҳии саҳтро ба вучуд меорад, ҳамчунин ҳамчун мастони Эфроим тасвир шудаанд, ки ба ду гурӯҳ муаррифӣ мегарданд. Як гурӯҳ роҳбарияти донишманд аст ва гурӯҳи дигар бесаводоне мебошанд, ки танҳо он чиро мешунаванд, ки донишмандон ба онҳо таълим медиҳанд. Онҳо касоне ҳастанд, ки зери дурӯғҳо пинҳон мешаванд ва бо марг аҳд мебанданд. Онҳо боқирағони нодони Матто бисту панҷ ҳастанд ва онҳое, ки қонашон дар Ҳабаккук ду мағрурона боло бардошта шудааст. Онҳо касоне ҳастанд, ки ҳақиқатҳои бунёдии ҳоби Миллерро рад мекунанд, ки дар охир даҳ маротиба равшантар медиҳанд (ишора ба озмоиши даҳум ва ниҳой барои Исроили муосир), чунон ки дар озмоиши даҳум ва ниҳой барои Исроили қадим намунавӣ нишон дода шудааст.

Мо ин омӯзишро дар мақолаи оянда идома хоҳем дод.

Ва Худованд ба Мусо гуфт: «То ба кай ин қавм Маро таҳқир хоҳад кард? Ва то ба кай онҳо ба Ман, бо вучуди ҳамаи он аломатҳое ки дар миёни онҳо нишон додаам, имон нахоҳанд овард? Ман онҳоро ба вабо гирифтор хоҳам кард ва онҳоро аз мерос маҳрум хоҳам сохт, ва аз ту ҳалқе бузургтар ва тавонотар аз онҳо ба вучуд хоҳам овард». Ва Мусо ба Худованд гуфт: «Он гоҳ мисриён инро хоҳанд шунид, зеро ки Ту ин қавмро бо қудрати Худ аз миёни онҳо берун овардӣ. Ва онҳо инро ба сокинони ин замин хоҳанд гуфт; зеро шундаанд, ки Ту, эй Худованд, дар миёни ин қавм ҳастӣ, ки Ту, эй

Худованд, рӯ ба рӯ дида мешавӣ, ва абри Ту бар онҳо қарор дорад, ва Ту рӯзона пешопеши онҳо дар сутуни абр меравӣ, ва шабона дар сутуни оташ. Ва акнун, агар ин тамоми қавмро мисли як нафар бикушӣ, он гоҳ халқҳое ки овозаи Туро шунидаанд, сухан ронда хоҳанд гуфт: “Азбаски Худованд натавонист ин қавмро ба замине ки ба онҳо қасам хӯрда буд, дароварад, бинобар ин онҳоро дар биёбон кушт”».

Ва акнун, илтиҷо мекунам Туро, бигзор қудрати Худованди ман бузург гардад, чунон ки Ту гуфтаӣ, фармудай: «Худованд дерғазаб ва бузургмеҳр аст, гуноҳ ва таҷовузро мебахшад, вале ҳаргиз гунаҳкорро бегуноҳ намешуморад, ва гуноҳи падаронро бар фарзандон то насли сеюм ва чорум мерасонад». Пас, илтиҷо мекунам Туро, гуноҳи ин қавмро мувофиқи бузургии раҳмати Худ бубахш, чунон ки ин қавмро аз Миср то ҳоло бахшидаӣ. Ва Худованд гуфт: «Мувофиқи сухани ту бахшидам; аммо ба ҳаёти Худ қасам, ки тамоми замин аз ҷалоли Худованд пур хоҳад шуд. Зеро ҳамаи он мардоне ки ҷалоли Маро ва мӯъҷизотамо, ки дар Миср ва дар биёбон ба амал овардам, дидаанд, ва акнун даҳ бор Маро озмудаанд ва ба овози Ман гӯш надодаанд, яқин аст, ки заминеро, ки ба падаронашон қасам хӯрда будам, нахоҳанд дид; ва ҳеч яке аз онҳое ки Маро ба хашм оварданд, онро нахоҳад дид. Аммо бандаи Ман Колеб, азбаски бо ӯ рӯҳи дигаре буд ва Маро ба қомилӣ пайравӣ кард, ӯро ба он замине ки ба он дохил шуд, хоҳам овард, ва насли ӯ онро соҳиб хоҳад шуд». Ададҳо 14:11–24.